

ОПТИМІЗАЦІЯ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ У ЗВО ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЗАЛУЧЕНОСТІ СТУДЕНТІВ

Юлія Петренко¹, к.пед.н., доцент Юрій Петренко², старший викладач

Харківська державна академія фізичної культури¹

Харків, Україна

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна²

м. Харків, Україна

Вступ. Сучасний освітній процес вимагає активного використання інформаційно-комунікаційних технологій, особливо в галузі фізичної культури та спорту. За даними Ашаніна В. (2017), формування інформаційної культури студентів є ключовим аспектом їхньої професійної підготовки. Гуревич Р., Коношевський Л. і Опушко Н. (2022) наголошують на важливості цифровізації освіти для підвищення її ефективності [1, 2].

У сучасних реаліях воєнного стану в Україні онлайн-навчання стало єдиним можливим форматом для багатьох студентів, що підвищує необхідність використання адаптивних цифрових технологій. Лазоренко С. (2021) зазначає, що навчання в режимі онлайн є ефективним інструментом для формування інформаційно-цифрової культури майбутніх фахівців фізичної культури та спорту [3].

Мета дослідження. Проаналізувати перспективи використання цифрових інструментів, що сприяють підвищенню залученості студентів у процес онлайн-навчання в умовах воєнного стану.

Матеріал і методи дослідження. Аналіз наукових джерел, освітніх платформ та цифрових інструментів, доступних в Україні, з урахуванням їх адаптивності до умов воєнного стану, педагогічне спостереження.

Результати дослідження та їх обговорення. Війна в Україні актуалізувала проблему забезпечення якісної професійної освіти в умовах онлайн-навчання, особливо для спеціальностей, що вимагають практичної підготовки, зокрема, і в галузі фізичної культури та спорту.

У своїй роботі Петренко Ю., Алексєнко Я., Петренко Ю. та Єфременко А. (2024) досліджують цифрові технології як фактор вдосконалення підготовки майбутніх тренерів з єдиноборств [4]. Дослідники доводять, що використання сучасних цифрових інструментів сприяє підвищенню ефективності тренувального процесу та покращенню результатів спортсменів.

Автори Пятисоцька С., Петренко Ю., Насонкіна О., Ляшко Є. та Єфременко А. (2024) розглядають шляхи впровадження технологій дистанційного навчання у процес підготовки кіберспортсменів [5]. Їх дослідження підкреслює важливість адаптації освітніх методик до специфіки кіберспорту та використання сучасних цифрових технологій для підвищення ефективності тренувального процесу.

Науковці Семеніхіна О., Юрченко А., Сбруєва А., Кузьмінський А.,

Кучай О. та Біда О. (2020) у своїй роботі аналізують відкриті цифрові освітні ресурси в ІТ-технологіях [6]. Вони наголошують на важливості використання відкритих освітніх ресурсів для забезпечення доступності та якості освіти.

Результати аналізу сучасного стану цифровізації освітнього процесу свідчать про широке використання платформ відеоконференцій, серед яких варто відзначити Zoom, Google Meet та Microsoft Teams. Дані платформи забезпечують можливість віртуальної взаємодії між викладачами та студентами у режимі реального часу, що є особливо важливим для демонстрації та аналізу техніки виконання фізичних вправ чи спортивних елементів.

Високу ефективність продемонстрували системи управління навчанням (LMS), зокрема Moodle та Google Classroom. Дані системи забезпечують структуровану подачу навчального матеріалу, організацію контролю знань та моніторинг активності студентів. Впровадження LMS дозволяє створювати електронні навчально-методичні комплекси з дисциплін навчального плану підготовки.

У процесі дослідження виявлено, що використання інтерактивних засобів Kahoot, Mentimeter, Padlet та Jamboard сприяє підвищенню залученості студентів до освітнього процесу через гейміфікацію навчання. Дані інструменти забезпечують можливість роботи у групах та інтерактивної взаємодії в умовах он-лайн навчання.

Для створення якісного освітнього контенту доцільним є використання таких інструментів як Canva, OBS Studio, iSpring Free та DaVinci Resolve та ін. Дані ресурси дозволяють розробляти візуально привабливі навчальні матеріали, відеолекції та інтерактивні презентації, що підвищує ефективність сприйняття навчального матеріалу.

Варто зазначити також про ефективність використання комунікаційних платформ Viber, Telegram та WhatsApp та електронної пошти для оперативної взаємодії між суб'єктами освітнього процесу. Дані засоби забезпечують можливість створення тематичних груп, каналів та спільнот, що сприяє формуванню єдиного інформаційного простору.

Хмарні сервіси Google Drive, Dropbox та OneDrive забезпечують можливість створення репозиторіїв навчальних матеріалів з відкритим доступом для здобувачів освіти, що є особливо актуальним в умовах обмеженого доступу до бібліотечних фондів під час воєнного стану.

Для об'єктивного оцінювання навчальних досягнень студентів доцільним також є використання такого сервісу як Google Forms. Даний ресурс забезпечує можливість автоматизованого контролю знань та формування статистики успішності.

Висновки. Онлайн-навчання стало викликом для викладачів і студентів, але водночас відкрило нові можливості для інтеграції цифрових інструментів у навчальний процес. Недостатня залученість студентів під час онлайн-занять негативно впливає на якість засвоєння матеріалу та формування професійних компетентностей. Результати проведеного дослідження свідчать про те, що комплексне використання зазначених цифрових інструментів сприяє підвищенню ефективності онлайн-навчання у закладах вищої освіти фізичної

культури та спорту в умовах воєнного стану. Проте, варто зауважити, що для досягнення максимального педагогічного ефекту необхідно враховувати специфіку навчальних дисциплін та індивідуальні особливості здобувачів вищої освіти, а також відсутність світла та умов нестабільного інтернет-зв'язку.

Список використаної літератури.

1. Ашанін В. С. Аналіз практичного досвіду формування інформаційної культури студентів Харківської державної академії фізичної культури. *Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури та спорту*. 2017. Вип. 1. С. 7–11.

2. Гуревич Р., Коношевський Л., Опушко Н. Цифровізація освіти сучасного суспільства: проблеми, досвід, перспективи. *Освітологічний дискурс*. 2022. № 3-4 (38-39). С. 22–46. DOI: 10.28925/2312-5829.2022.342.

3. Лазоренко С. Теорія і практика формування інформаційно-цифрової культури майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в умовах змішаного навчання. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2021. Том 9, № 2. С. 38-47. DOI: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol9i2-005>

4. Петренко Ю., Алексєнко Я., Петренко Ю., Єфременко А. Цифрові технології як фактор вдосконалення підготовки майбутніх тренерів з єдиноборств. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. Том 12 (6), С. 32–39. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i6-005>

5. Пятисоцька С., Петренко Ю., Насонкіна О., Ляшко Є., Єфременко А. Шляхи впровадження технологій дистанційного навчання у процес підготовки кіберспортсменів. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. Том 12(4), С. 23–28. <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol12i4-004>

6. Semenikhina O. B., Yurchenko A. O., Sbruieva A. A., Kuzminskyi A. I., Kuchai O. B., Bida O. A. The open digital educational resources in it-technologies: quantity analysis. *Information Technologies and Learning Tools*. 2020. Vol. 75(1). P. 331–348. DOI: 10.33407/itlt.v75i1.3114.